

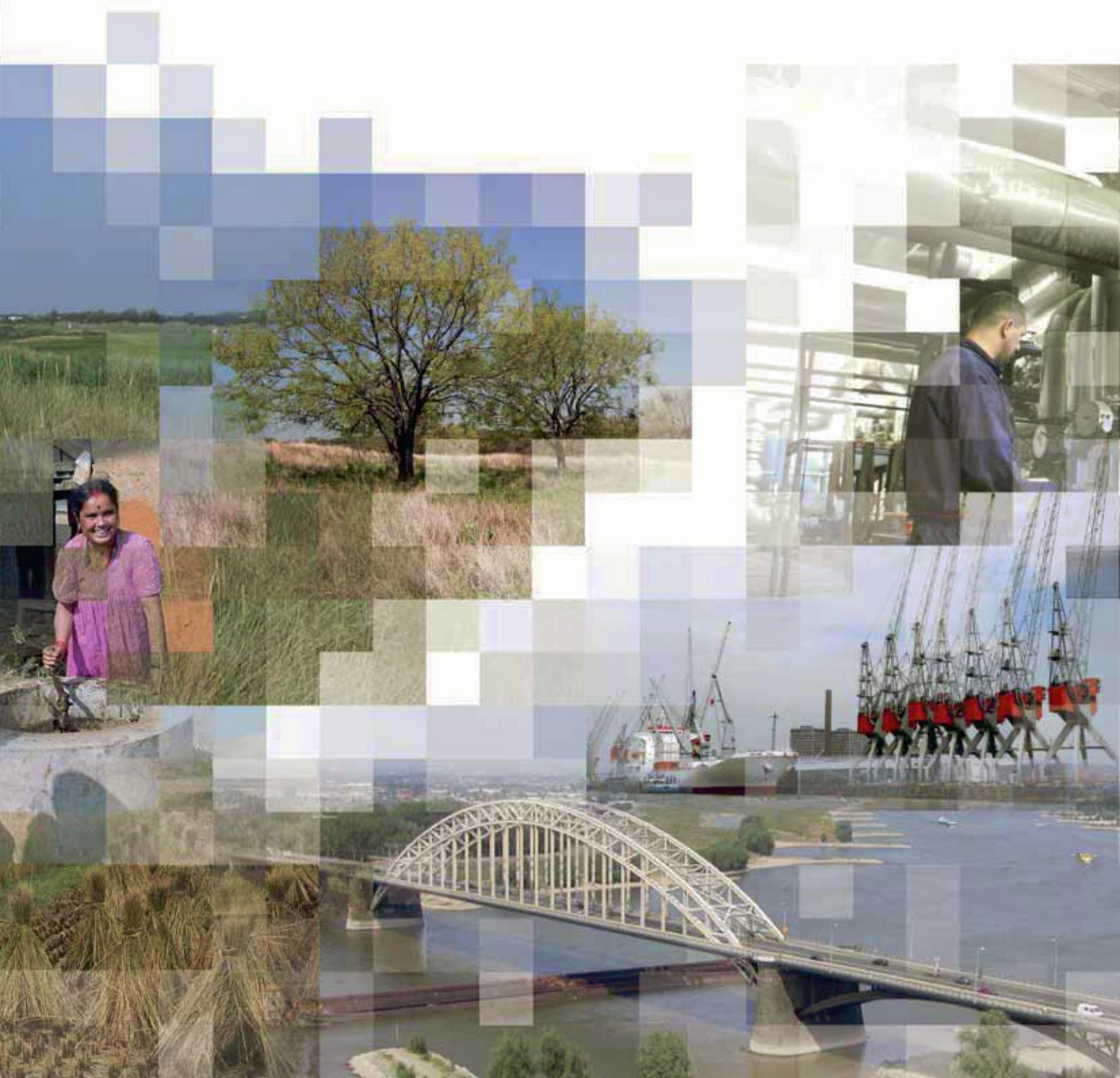

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Eiland van Schalkwijk en 't Goy eo

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport

18 augustus 2014 / rapportnummer 2958-14

1. Oordeel over het milieueffectrapport (MER)

De gemeente Houten actualiseert de bestemmingsplannen voor de buitengebieden Eiland van Schalkwijk en 't Goy en omgeving. Met de actualisering van deze plannen wordt onder meer de ontwikkelruimte van agrarische bedrijven planologisch geregeld. Deze uitbreidingen zijn (mogelijk) m.e.r.-plichtig en er is een kans op negatieve gevolgen voor Natura 2000-gebieden. Daarom is er bij de actualisering een milieueffectrapport (MER) opgesteld. Het bevoegd gezag in de procedure is de gemeenteraad van Houten.

In dit advies spreekt de Commissie voor de milieueffectrapportage (hierna 'de Commissie'¹) zich uit over de juistheid en de volledigheid van het opgestelde MER.

Het MER is een goed leesbaar en helder gestructureerd document. Het geeft een duidelijke beschrijving van het plangebied, van de ontwikkelingen daarbinnen en van de belangrijkste milieugevolgen. Deze hangen vooral samen met de agrarische functie in het plangebied in relatie tot natuur en landschap. Woon- en leefmilieu is in het MER toereikend behandeld. Op de betekenis van het landschap in het plangebied wordt uitgebreid ingegaan. Voor natuur hebben de belangrijkste knelpunten betrekking op de stikstofdepositie van veehouderijbedrijven op de omliggende Natura 2000-gebieden.

De Commissie signaleert bij de toetsing van het MER enkele tekortkomingen. Zij acht het opheffen ervan essentieel voor het volwaardig meewegen van het milieubelang bij de besluitvorming over het bestemmingsplan. De tekortkomingen betreffen:

- *Referentiesituatie*: bij de effectbeschrijving is uitgegaan van de vergunde situatie waardoor effecten mogelijk zijn onderschat.
- *Stikstofdepositie*: het MER geeft informatie over mogelijke mitigerende maatregelen en hun effecten op stikstofdepositie, maar maakt niet inzichtelijk dat de geboden planologische ontwikkelingsruimte in de ontwerpbestemmingsplannen daadwerkelijk kan worden benut, zonder aantasting van natuurlijke kenmerken van Natura 2000-gebieden. Als gevolg hiervan beschrijft het MER geen uitvoerbaar alternatief.
- *Gebruik van bestrijdingsmiddelen in de fruitteelt*: het MER gaat niet in op mogelijke knelpunten door het gebruik van bestrijdingsmiddelen in de fruitteelt inzake de kwaliteit van grond- en oppervlaktewater.

De Commissie adviseert om voor deze punten eerst een aanvulling op het MER op te stellen alvorens het besluit over de bestemmingsplannen te nemen.

In hoofdstuk 2 licht de Commissie haar oordeel toe en doet zij aanbevelingen voor de op te stellen aanvulling. Deze aanbevelingen zijn opgenomen in een tekstkader.

De laatste paragraaf in hoofdstuk 2 heeft geen betrekking op een essentiële tekortkoming. De Commissie wil met de aanbeveling erin een bijdrage leveren aan de kwaliteit van de verdere besluitvorming.

¹ De samenstelling van de werkgroep van de Commissie m.e.r., haar werkwijze en verdere projectgegevens staan in bijlage 1 bij dit advies en op www.commissierner.nl.

2. Toelichting op het oordeel

2.1 Referentiesituatie

Het MER geeft aan dat bij het bepalen van de referentiesituatie wordt uitgegaan van het geactualiseerde provinciale vergunningenbestand, waar nodig gecorrigeerd op basis van de CBS-meitellingen. Dat is een correcte aanpak. Maar in het MER is niet inzichtelijk gemaakt wat het verschil is tussen vergund en feitelijk en hoe de vertaalslag van vergund naar feitelijk is uitgevoerd. Bij navraag hierover werd duidelijk dat er toch geen correctie naar feitelijk gebruik is uitgevoerd. De referentiesituatie in het MER en in de Passende beoordeling zijn dus beide gebaseerd op de vergunde situatie, terwijl in de praktijk in de meeste gevallen niet alle vergunde ruimte daadwerkelijk is benut. Als gevolg hiervan worden de effecten van de referentiesituatie overschat en dientengevolge de effecten van het plan onderschat.²

De Commissie vindt het essentieel voor het besluit dat de effectbeschrijving op de juiste referentie is gebaseerd.³ Zij adviseert het MER op dit punt aan te vullen en aan te geven wat dit voor de effectbeschrijving en de Passende beoordeling betekent.

2.2 Stikstof en uitvoerbaar alternatief

De effecten van stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden in de omgeving zijn voor de plansituatie duidelijk beschreven in het MER op basis van de maximale mogelijkheden van de voorontwerpbestemmingsplannen⁴. Zonder aanvullende maatregelen leidt de plansituatie volgens het MER tot een toename van depositie op reeds overbelaste Natura 2000-gebieden, waardoor aantasting van de natuurlijke kenmerken van deze gebieden niet kan worden uitgesloten. In de ontwerpbestemmingsplannen zijn dan ook bepalingen opgenomen die moeten voorkomen dat aantasting van Natura 2000-gebieden optreedt.

In het MER staat dat in het plangebied veel melkveebedrijven traditionele stalsystemen hebben. Door het toepassen van ammoniakemissie reducerende systemen zou er nog ontwikkelruimte voor deze bedrijven zijn. Dit valt, vanwege het ontbreken van informatie in het MER over de feitelijke huidige situatie met betrekking tot stalsystemen, niet te verifiëren. Het is dan ook denkbaar dat deze bedrijven deels al beschikken over emissiearme stalsystemen, waardoor er minder ontwikkelruimte is dan waarvan het MER uitgaat. Daarnaast laat het overzicht in bijlage 3 van de (grondgebonden) bedrijven zien dat er sprake is van veel kleine grondgebonden veehouderijen die door toepassing van de meest vergaande staltechnieken niet tot een maximale invulling van de geboden ontwikkelruimte kunnen komen zonder toename van de ammoniakemissie op bedrijfsniveau.

² Dit geldt in feite ook voor de referentiesituatie voor geur en luchtkwaliteit, maar dat is daar minder relevant omdat de maximale effecten van het plan daar maatgevender zijn. En die zijn correct bepaald.

³ Ook omdat het de referentie is voor het verlenen van toekomstige vergunningen.

⁴ De planregels hanteren een ruime definitie van grondgebondenheid: 'Grondgebonden veehouderij: het houden van melk- en ander vee (nagenoeg) geheel op open grond; daaronder niet begrepen een paardenfokkerij'. Deze definitie is derhalve niet sturend voor de ontwikkelruimte van grondgebonden bedrijven.

Fruittelers kunnen volgens de planvoorschriften omschakelen naar melkveehouderij. In dat geval zal op bedrijfsniveau altijd sprake zijn van toename van ammoniakemissie.

De conclusie is derhalve dat het MER een goed inzicht geeft in de stikstofdepositie die voortvloeit uit de maximale mogelijkheden⁵ van de (voor)ontwerpbestemmingsplannen en in de effectiviteit van mogelijke mitigerende maatregelen, maar dat het niet aannemelijk maakt dat de geboden planologische ontwikkelingsruimte in de ontwerpbestemmingsplannen daadwerkelijk kan worden benut, zonder dat er sprake is van aantasting van natuurlijke kenmerken van Natura 2000-gebieden. Zodoende beschrijft het MER geen uitvoerbaar alternatief.

De Commissie adviseert in een aanvulling op het MER een alternatief te beschrijven waarbij de geboden ontwikkelruimte voor veehouderij daadwerkelijk kan worden benut en dat niet conflicteert met de Natuurbeschermingswet 1998.

2.3 Bestrijdingsmiddelen in de fruitteelt

Het MER laat zien dat op meerdere locaties fruitteeltbedrijven zijn gevestigd. Het gebruik van bestrijdingsmiddelen in de fruitteelt kan leiden tot problemen met de kwaliteit van grond- en oppervlaktewater. Desgevraagd heeft de Commissie vernomen dat fruitteelt in de huidige situatie het halen van Kaderrichtlijn Water-normen bemoeilijkt. Maar het MER gaat niet in op de vragen:

- of de normen voor bestrijdingsmiddelen uit de Kaderrichtlijn Water in de huidige situatie en autonome ontwikkeling al worden overschreden;
- in welke mate de uitbreiding van de boom- en fruitteelt die het plan mogelijk maakt, bijdraagt aan verdere verslechtering van de grond- en oppervlaktewaterkwaliteit;
- welke maatregelen in het bestemmingsplan denkbaar zijn om eventuele effecten in te perken zodat (op termijn) aan de vereisten van de KRW kan worden voldaan.

De Commissie adviseert in een aanvulling op het MER in te gaan op deze (grond)waterkwaliteitsaspecten.

2.4 Waterbergingsopgave

In het bestemmingsplan Eiland van Schalkwijk is voor de Polder Blokhoven sprake van de functie waterberging⁶. Ook in deelgebied 't Goy is de functie waterberging in het bestemmingsplan meegenomen.

⁵ Overigens is bij het bepalen van de effecten van de 'maximale mogelijkheden' van het voorontwerpbestemmingsplan uitgegaan van maximaal één bouwlaag in de stallen voor veehouderij. Maar de bouwvoorschriften zoals die in de planregels staan, sluiten stallen met meerdere leeflagen niet expliciet uit en de voorschriften inzake nok- en goothoogten maken meerdere leeflagen niet onmogelijk, zeker voor de intensieve veehouderij. Dit betekent dat de ontwikkelruimte die het plan biedt eigenlijk groter is dan het MER aangeeft. De Commissie adviseert het bevoegde gezag op dit punt duidelijkheid te verschaffen.

⁶ Zie Toelichting ontwerpbestemmingsplan Eiland van Schalkwijk, blz 30.

Uit de informatie die de Commissie naar aanleiding van vragen heeft ontvangen komt naar voren dat de waterbergingsopgave vooral op het Eiland Schalkwijk relatief groot is (26 ha). De mogelijke milieueffecten van het uitvoeren van die waterbergingsopgave staan echter niet in het MER.

Omdat hier geen sprake zal zijn van belangrijke nadelige milieugevolgen, beschouwt de Commissie het ontbreken van deze informatie niet als essentiële tekortkoming. Zij adviseert evenwel in het definitieve bestemmingsplan meer aandacht aan waterberging en de consequenties daarvan te besteden.

BIJLAGE 1: Projectgegevens toetsing MER

Initiatiefnemer: College van burgemeester en wethouders van de gemeente Houten

Bevoegd gezag: Gemeenteraad van de gemeente Houten

Besluit: vaststellen van twee bestemmingsplannen

Categorie Besluit m.e.r.:

plan-m.e.r. vanwege kaderstelling voor categorie C14;

plan-m.e.r. vanwege passende beoordeling

Activiteit: de gemeente Houten stelt een bestemmingsplan vast voor de landelijke gebieden Eiland van Schalkwijk en 't Goy e.o.

Procedurele gegevens:

kennisgeving MER in 't Groentje Houtens Nieuws van: 3 juli 2014

ter inzage legging MER: 3 juli tot en met 13 augustus 2014

aanvraag toetsingsadvies bij de Commissie m.e.r.: 3 juni 2014

toetsingsadvies uitgebracht: 18 augustus 2014

Samenstelling van de werkgroep:

Per project stelt de Commissie een werkgroep samen bestaande uit enkele deskundigen, een voorzitter en een werkgroepsecretaris. Bij dit project bestaat de werkgroep uit:

dhr. ir. J.J. Bakker

dhr. ir. S. Bokma

mw. drs. M. van Eck (secretaris)

dhr. prof. dr. ir. R. Rabbinge (voorzitter)

Werkwijze Commissie bij toetsing:

Tijdens de toetsing gaat de Commissie na of het MER voldoende juiste informatie bevat om het milieubelang volwaardig mee te kunnen wegen in het besluit. De Commissie gaat bij het toetsen uit van de wettelijke eisen voor de inhoud van een MER, zoals aangegeven in artikel 7.7 dan wel 7.23 van de Wet milieubeheer, en van eventuele documenten over de reikwijdte en het detailniveau van het MER. Indien informatie ontbreekt, onvolledig of onjuist is, beoordeelt de Commissie of zij dit een essentiële tekortkoming vindt. Daarvan is sprake als aanvullende informatie in de ogen van de Commissie kan leiden tot andere afwegingen. In die gevallen adviseert de Commissie de ontbrekende informatie alsnog beschikbaar te stellen, vóór het besluit wordt genomen. Opmerkingen over niet-essentiële tekortkomingen in het MER worden in het toetsingsadvies opgenomen voor zover ze kunnen worden verwerkt tot duidelijke aanbevelingen voor het bevoegde gezag. De Commissie richt zich in het advies dus op hoofdzaken die van belang zijn voor de besluitvorming en gaat niet in op onjuistheden of onvolkomenheden van ondergeschikt belang.

Omdat de Commissie niet is geraadpleegd bij de voorbereiding op het MER heeft ze een locatiebezoek afgelegd om zich goed op de hoogte te stellen van de situatie.

Zie voor meer informatie over de werkwijze van de Commissie www.commissiemer.nl op de pagina *Commissie m.e.r.*

De Commissie heeft geen zienswijzen of adviezen via bevoegd gezag ontvangen.

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport Eiland van Schalkwijk en 't Goy eo

ISBN: 978-90-421-3996-1

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Arthur van Schendelstraat 800 Utrecht

T 030 - 234 76 66

F 030 - 233 12 95

E mer@eia.nl

W www.commissiemer.nl

